

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
ЭКОЛОГИЯ ЖӘНЕ ТАБИҒИ РЕСУРСТАР МИНИСТРЛІГІ
«ҚАЗГИДРОМЕТ» РМК

ҒЫЛЫМИ-ЗЕРТТЕУ ОРТАЛЫҒЫ

КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ №41 БЮЛЛЕТЕНІ

2024 ж. 11 қазан, жұма

1-сурет. 2024 ж. 10 қазандағы ғарыштан түсірілген Каспий теңізінің фотосуреті (NASA/GSFC)

**2024 Ж. 10 – 15 ҚАЗАН АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН
КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ СОЛТҮСТІК БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ
ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ**

ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

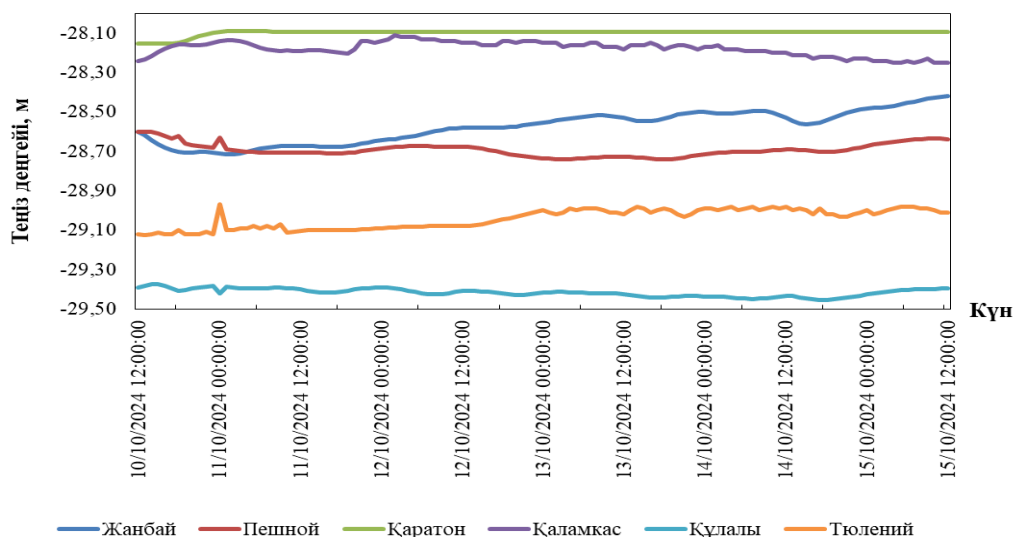
2024 ж. 10 – 15 қазан аралығында теңіз деңгейінің минус 28,67 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,09 м-ден минус 29,45 м аралығында болуы мүмкін.

2-суретте Каспий теңізінің солтүстік бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Т Пешной, Құлалы арал, Жанбай, Жанбай, Қаратон және Қаламқас аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды.**

Тюлений аймағында желкөтерме құбылыстары күтілуде, теңіз деңгейінің ауытқуы 15 см-ге жетуі мүмкін.

2-сурет. Солтүстік Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

2024 Ж. 10–15 ҚАЗАН АРАЛЫҒЫНА АРНАЛҒАН КАСПИЙ ТЕҢІЗІНІҢ ОРТАҢҒЫ БӨЛІГІ ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖӘНЕ ЖЕЛШЕГЕРМЕ- ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ БОЛЖАМЫ

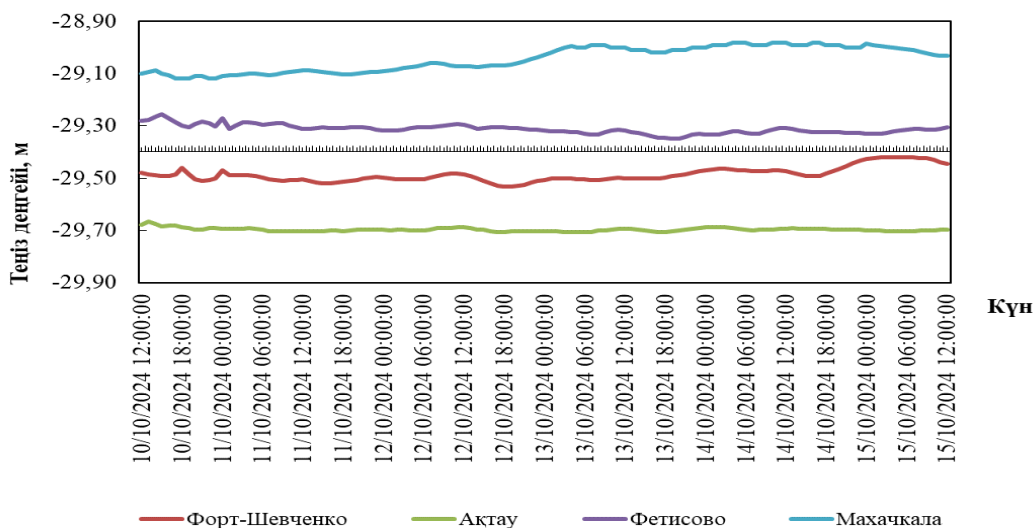
ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІ.

2024 ж. 10 – 15 қазан аралығында теңіз деңгейінің минус 29,39 м шамасында ауытқуы күтілуде. Теңіз деңгейінің ауытқу диапазоны минус 28,98 м-ден минус 29,71 м аралығында болуы мүмкін.

3-суретте Каспий теңізінің Ортаңғы бөлігіндегі әртүрлі нүктелердегі теңіз деңгейінің болжамды мәндерінің графигі көрсетілген.

ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ ҚҰБЫЛЫСТАР.

Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово және Махачкала аймағында желшегерме және желкөтерме құбылыстары күтілмейді, теңіз деңгейінің ауытқуы **14 см-ден аспайды**.

3-сурет. Орта Каспий пункттеріндегі теңіз деңгейінің болжамы

**ҚАЗАҚСТАН ЖАҒАЛАУЫНЫҢ ӘРТҮРЛІ ПУНКТТЕРІНДЕ
БОЛАТЫН ТЕҢІЗ ДЕҢГЕЙІНІҢ БОЛЖАНЫП ОТЫРҒАН МӘНДЕРІ**

Пункттың атауы	Ең жоғары		Ең төмен		Орташа
	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)	күні, уақыты. ГОУ*	теңіз деңгейі, см (БЖ м)
Солтүстік Каспий					
Жанбай	-42 (-28,42)	15/10/2024 12:00:00	-72 (-28,72)	11/10/2024 01:00:00	-58 (-28,58)
Пешной	-60 (-28,60)	10/10/2024 12:00:00	-74 (-28,74)	13/10/2024 18:00:00	-69 (-28,69)
Қаратон	-09 (-28,09)	11/10/2024 04:00:00	-15 (-28,15)	10/10/2024 12:00:00	-10 (-28,10)
Қаламқас	-11 (-28,11)	12/10/2024 02:00:00	-25 (-28,25)	15/10/2024 04:00:00	-18 (-28,18)
Құлалы	-138 (-29,38)	10/10/2024 15:00:00	-145 (-29,45)	14/10/2024 18:00:00	-142 (-29,42)
Тюлений	-97 (-28,9)	11/10/2024 00:00:00	-112 (-29,12)	10/10/2024 13:00:00	-104 (-29,04)
Орта Каспий					
Форт-Шевченко	-142 (-29,42)	15/10/2024 02:00:00	-153 (-29,53)	12/10/2024 19:00:00	-149 (-29,49)
Ақтау	-167 (-29,67)	10/10/2024 13:00:00	-171 (-29,71)	13/10/2024 06:00:00	-170 (-29,70)
Фетисово	-126 (-29,26)	10/10/2024 15:00:00	-135 (-29,35)	13/10/2024 19:00:00	-131 (-29,31)
Махачкала	-98 (-28,98)	14/10/2024 04:00:00	-112 (-29,12)	10/10/2024 18:00:00	-104 (-29,04)

ГОУ*- гринвич орташа уақыты

**2024 ж. 3 – 9 ҚАЗАН ТЕҢІЗ
ДЕҢГЕЙІНІҢ ЖАҒДАЙЫНА ШОЛУ**

Қазгидрометтің Пешной, Жанбай, Құлалы аралы теңіз станциялары мен посттарының, сондай-ақ Росгидрометтің (Тюлений аралы) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізінің солтүстік бөлігінде теңіз деңгейінің орташа мәні минус 28,98 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,55 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,43 м-ге сәйкес келді.

Қазгидрометтің Форт-Шевченко, Ақтау, Фетисово теңіз станциялары мен посттарының және Росгидрометтің (Махачкала) жедел мәліметтері бойынша, Каспий теңізі суы терең бөлігінде деңгейінің орташа мәні минус 29,35 м-ге, ең жоғарғы мәні минус 28,96 м-ге, ең төменгі мәні минус 29,66 м-ге сәйкес келді.

**СОЛТҮСТІК-ШЫҒЫС ЖАҒАЛАУДАҒЫ ЖЕЛШЕГЕРМЕ-ЖЕЛКӨТЕРМЕ
ҚҰБЫЛЫСТАРЫНЫҢ ҚАУІП-ҚАТЕР ӨЛШЕМДЕРІ**

	Көтерілу/Төмендеу, см	Сипаттамасы***	Салдары
Желкөгерме	50	Өте қиын кезең	жағалаудың су басуы 5 км-ге дейін
	65	Қауіпті	бөгеттер мене үйлердің су басуы 10 км дейін
	110	Аса қауіпті	жағалаудың су басуы, бөгеттердің және үйлердің су басуы 10 км астам
Желшегерме	-50	Өте қиын кезең	кішкене кемелердің жүзуінің қиындауы
	-65	Қауіпті	кішкене және орта кемелердің жүзуінің қиындауы
	-100	Аса қауіпті	кемелер қайынға тұрып қалуы мүмкін

* Есептік сипаттамалар "Қазгидромет" РМК-да Каспий теңізінің жағдайына бейімделген Mike 21 Flow Model моделінің гидродинамикалық модулін пайдалану кезінде алынды. Есептеу барысында теңіз деңгейін бақылау мәлеметтері және 24-120 сағаттың қысым алабының сандық болжауы пайдаланылған.

** Ерекше белгілерді анықтаған кезде жергілікті жағдайлар есепке алынды.

*** Желшегерме-желкөтерме құбылыстары биіктігінің өте қиын кезеңі 50% қамтамасыздықпен, қауіпті - 25% қамтамасыздығымен, аса қауіпті - 2 % қамтамасыздығымен анықталды. Есептеу 1940-2020 жж. Т Пешиной деректері бойынша жасалған.

БЖ – Балтық жүйесі

Бюллетень Каспий теңізін гидрометеорологиялық зерттеулер басқармасында құрастырылды

Мекенжайы: 010000, Астана, Мәңгілік Ел даңғ. 11/1, Тел. (717)2 79 83 12

e-mail: ugmikm@meteo.kz

Бюллетеньдегі материалдарды пайдаланған кезде міндетті түрде
«Қазгидромет» РМК-ге сілтеме жасау керек.
